

ТЕЖН
221
Г.Ч. 17.
год.

Република Србија
**Министарство просвете, науке
и технолошког развоја**
Школска управа Лесковац
Број: 423- 614-00026/2017-12
Датум: 21.03.2017.
Благоја Николића 1
Лесковац

**ИЗВЕШТАЈ
О СПОЉАШЊЕМ ВРЕДНОВАЊУ КВАЛИТЕТА РАДА
ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ У ВРАЊУ**

На основу овлашћења из члана 151. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС, број 72/2009, 52/2011 и 55/2013), и члана 14. Правилника о вредновању квалитета рада установа („Службени гласник РС“, број 9/2012), Тим за спољашње вредновање у саставу Драгана Георгиев, Јовица Стевановић, Бехлул Насуфи, Лидија Нешић, Гордана Станковић и Бојана Миленковић, просветни саветници Министарства просвете, науке и технолошког развоја извршили су 22. и 23. фебруара 2017. године спољашње вредновање квалитета образовно-васпитног рада Техничке школе у Врању.

ИЗВЕШТАЈ О СПОЉАШЊЕМ ВРЕДНОВАЊУ

<p>Школа и место: Средња школа Техничка школа, Врање</p> <p>Школска управа: Лесковац</p> <p>Датум/период вредновања: 22-23.02.2017. год.</p> <p>Напомена:</p>	<p>Име и презиме руководиоца тима евалуатора (потпис):</p> <p>Драгана Георгиев <u>Драгана Георгиев</u></p> <p>Остали чланови тима:</p> <p>Јовица Стевановић <u>Јовица Стевановић</u></p> <p>Вејхул Насуфи <u>Вејхул Насуфи</u></p> <p>Лидија Нештић <u>Лидија Нештић</u></p> <p>Бојана Миленковић <u>Бојана Миленковић</u></p> <p>Гордана Станковић <u>Гордана Станковић</u></p> <p>Бојана Миленковић, руководилац Школске управе Лесковац <u>Бојана Миленковић</u></p>
<p>КВАЛИТЕТ РАДА ШКОЛЕ: ☒</p> <p>Општи квалитет образовне установе оцењује се оценама: 1, 2, 3 и 4, с тим да је оцена 4 највиша оцена.</p>	
<p>☐ 4 Оценом 4 оцењује се установа која остварује више од 75% свих стандарда укључујући 100% стандарда који су кључни за вредновање.</p>	
<p>☒ 3 Оценом 3 оцењује се установа која остварује више од 50% свих стандарда укључујући 75% стандарда који су кључни за вредновање.</p>	
<p>☐ 2 Оценом 2 оцењује се установа која остварује више од 30% свих стандарда укључујући 50% стандарда који су кључни за вредновање.</p>	
<p>☐ 1 Оценом 1 оцењује се установа која не остварује минимум од 30% свих стандарда укључујући 50% стандарда који су кључни за вредновање.</p>	

Опис школе и контекст

Техничка школа је једна од шест средњих школа у Врању. Као самостална установа, почела је са радом школске 1965/66. године.

У Техничкој школи у Врању ученици стичу образовање у оквиру три подручја рада: **Машинство и обрада метала, Електротехника и Саобраћај**. Школа је верификована за 27 образовних профиле. Школске 2016/2017. године школа има двадесет девет одељења – десет одељења у подручју рада машинство и обрада метала (7 одељења четврогодишњег и 3 одељења трогодишњег образовања), осам у подручју рада електротехника (8 одељења у четврогодишњем образовању) и једанаест одељења четврогодишњег и трогодишњег образовања у подручју рада саобраћај. Школу похађа 762 ученика (148 ученика у оквиру трогодишњег школовања и 614 у оквиру четврогодишњег).

Школа је смештена у једној школској згради, а рад се одвија у две смене. Просторни услови, опрема и намештај школе углавном одговарају нормативима. Школа располаже опремом и наставним средствима која омогућавају квалитетно извођење, пре свега, практичне наставе (опремљене радионице, кабинети). Теоријску наставу и део практичне наставе ученици обављају у школи, а део часова практичне наставе и наставе у блоку одвија се у предузећима са којима је школа потписала уговоре о обављању ових облика сарадње. Неадекватна фискултурна сала у одређеној мери утиче на реализацију наставе физичког васпитања.

У школи су обезбеђени потребни људски ресурси - запослен је потребан број наставника и стручних сарадника у односу на број ученика. Од укупног броја радника (92), 78 је запослено у настави. Школа има директора и два помоћника директора, два стручна сарадника (педагога и библиотекара школе), радника на одржавању машина у радионици, секретара школе, административно-финансијског радника, домара и седам помоћних радника. Квалификације наставног и ненаставног особља су одговарајуће.

Школом руководи директор Славиша Анђелковић.

Школски програм и годишњи план	Опис квалитета
-----------------------------------	----------------

Школски програм и годишњи план рада школе сачињени су у складу са прописима. Школски програм садржи све законом предвиђене елементе (циљеве, назив, врсту и трајање свих програма, обавезне и изборне предмете и друго) и сачињен је на основу наставног плана и програма. На основу школског програма сачињен је годишњи план рада школе. Школски и Годишњи план рада школе садрже посебне програме, као што су Програм заштите ученика од насиља, Програм унапређивања образовно-васпитног рада, Програм здравствене превенције. Годишњи планови наставних предмета саставни су део годишњег плана рада школе. Међутим, и поред тога што главни програмски документи школе садрже све законом предвиђене елементе, они не садрже увек и релевантне информације везане за период за који се израђују (на пример, наводи се реализација огледа који се у школи више не спроводи; наводи се постојање Тима за праћење огледа и слично), па се може рећи да више испуњавају формалне захтеве.

У годишњи план рада није уграђен акциони план школског развојног плана за текућу годину. У оквиру школског програма наведен је само План и програм стручног актива за развојно планирање, чије се активности углавном своде на

обезбеђивање материјално-техничких услова рада. Имајући у виду да за израду Развојног плана нису у довољној мери и на адекватан начин узети у обзир резултати самовредновања који су, иначе, основа за одређивање развојних циљева и приоритета, може се констатовати да нема довољне функционалне повезаности између активности у главним школским документима (пре свега, Развојног плана и Годишњег плана рада школе), већ је приметан формализам у циљу задовољења законске регулативе. Структурни елементи школског програма углавном су оперативно разрађени у годишњем плану рада школе. На основу школске документације и записника стручних већа није утврђено да су програми наставних предмета садржајно усклађени у оквиру сваког разреда, али постоји међусобна временска усклађеност.

У годишњим плановима наставних предмета наведени су циљеви учења по разредима. У месечним плановима наставника наводи се којим садржајима ће се остваривати циљеви учења наставних предмета у датом разреду, а предвиђена је и провера њихове остварености кроз писмене и контролне задатке, самосталне радове ученика и слично.

Годишњи план садржи листу изборних предмета, која је сачињена на основу постојећих ресурса. Понуда ваннаставних активности у школи, такође је урађена пре свега на основу постојећих ресурса, али и интересовања ученика. Годишњим планом рада школе предвиђене су секције и задужене особе за њихову реализацију (драмска, литерарна, спортске секције, секције из области образовних профиле заступљених у школи, секције страних језика). Само у неким сегментима приметно је прилагођавање годишњег плана рада спрецифичностима одељења (имајући у виду образовне профиле и прописани наставни план и програм, али не у довољној мери и структуру ученика). У годишњем плану рада школе дат је програм рада стручног тима за инклузивно образовање. Програм заштите ученика од насиља, зlostављања и занемаривања наведен је у годишњем плану рада школе, али без суштинских превентивних активности.

Настава и учење	Опис квалитета
	<p>У области Настава и учење остварена су три стандарда.</p> <p>Наставници на већини посебених часова примењују одговарајућа дидактичко-методичка решења. Најчешће истичу наставну јединицу коју ће обраћивати, понекад циљеве часа (чешће) или циљеве учења (ређе). Упутства и објашњења која дају ученицима су углавном јасна. Само на неколико посебена часа, у уводном делу, наставник је конкретно објаснио шта ће се на том часу радити, који је циљ учења и шта се од ученика очекује (Електричне мреже, Електричне машине, Рачунарска графика, Српски језик у другом разреду). Наставници, такође, истичу кључне појмове које ученици треба да науче и настоје да током часа постављају све сложенија питања и задатке. Потребно је истаћи да је на часовима стручних предмета који су захтевали практични рад, било омогућено да ученици стичу радне компетенције кроз учење на практичним облицима наставе у складу са природом образовног профиле и да демонстрирају и увежбавају вештине (практично учење у радионицама школе и предузећима ван установе). Коришћење неких других метода и облика рада, где би ученици имали активнију улогу у процесу учења (рад на тексту, групни рад, рад у пару) било је присутно на одређеном броју часова општеобразовних предмета, али не увек у довољној мери функционално. Из разговора са наставницима се може закључити да већина њих сматра како фронтални облик рада доноси најбоље резултате у раду са ученицима (напомињу да су ученици углавном незинтересовани за рад када се примењују разноврснији облици и методе рада, осим на часовима стручних предмета).</p>

Учење ученика различитим техникама учења на посебним часовима није било присутно у довољној мери да би стандард могао бити процењен као остварен. На око половини посебних часова било је неких показатеља који би могли да допринесу учењу ученика различитим техникама учења – повезивања новог градива са претходно ученим, са примерима из свакодневног живота или са садржајима из других области. Учење ученика да користе различите приступе у решавању задатака, као и да постављају себи циљеве у учењу било је присутно на мањем броју посебних часова.

Стандард који, такође, није остварен односи се на прилагођавање рада на часу образовно-васпитним потребама ученика (посебно ученика којима је потребна додатна образовна подршка). Истим приступом у раду са свим ученицима, нарочито на часовима теоријске наставе, није увек било омогућено да ученици у складу са својим могућностима стичу одређена знања. Било је и примера убрзавања темпа рада ученика коментарима "Ово сад брзо препишите и урадите", не остављајући на тај начин довољно времена за рад свим ученицима, као и давање захтева које већина ученика није могла испунити. Наставници се у предавању, као и постављању питања обраћају групи, а не појединим ученицима. Само на понеком посебном часу (углавном када је присутан рад на одговарајућим машинама), било је присутно прилагођавање захтева и темпа рада могућностима и потребама ученика.

Стандард који говори о томе да ученици стичу знања на часу је остварен. Било је часова на којима су ученици били активни, заинтересовани за рад, показивали да углавном разумеју предмет учења или имали могућност да сами процењују тачност својих одговора, односно образложе како су дошли до решења (ретко). Посебно треба истаћи већу активност ученика у раду на часовима практичне наставе где поред знања стичу вештине и компетенције дефинисане у оквиру профиле и где им је дата могућност да демонстрирају и увежбавају потребне вештине, као и часовима на којима је теоријско знање успешно повезивано са примерима из свакодневног живота. Међутим, на посебним часовима није увек било обезбеђено да сви ученици (пре свега ученици са мањим нивоом постигнућа) буду активни и уче на часу. Такође, на појединим часовима, стицање знања ретко је подржавала повратна информација која би ученицима помогла да реше одређени задатак. Може се рећи да су неки наставници у раду фокусирани на предвиђени план и програм, али не увек и на учење свих ученика у складу са њиховим могућностима и потребама.

Наставници су најчешће ефикасно управљали часом, као и процесом учења. Они су ефикасно структуирали и повезивали делове часа и користили време. Такође, на часовима је била обезбеђена дисциплина ученика (осим на једном часу, на којем је била приметна непажња ученика, звоњава мобилних телефона). На крају часа већина наставника проверавала је како су ученици усвојили обраћене садржаје. Међутим, интеракција међу ученицима била је присутна само на мањем броју часова (углавном на часовима практичне наставе). Наставници ретко користе питања, идеје и коментаре ученика за рад на часу, што осиромашује различите нивое комуникације током рада која се очекује код ученика овог узраста. Само на појединим часовима, похвалама и подстицајима, као и ведром атмосфером, али и различитим занимљивим задацима ученици су мотивисани за рад. На већем броју часова било је приметно коришћење наставних средстава (рачунари, видео-бим, прибор за цртање, машине и алати и друго), али не увек у довољној мери функционално. На неким часовима наставници су користили материјале које су сами припремали.

Један од стандарда који је потребно унапређивати у школи је стандард који се односи на коришћење поступака вредновања који су у функцији даљег учења. Оцењивање ученика није увек у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању, а праћење напредовања ученика је неуједначено.

Већина наставника прати напредовање ученика, што подразумева посебно вођење евидентије о напредовању. Међутим, таква евидентија често није у функцији даљег планирања и програмирања наставе, а самим тим и учења, с обзиром да углавном садржи само ознаке (оцене) за поједине садржаје које ученици јесу или нису савладали, а не и податке о вештинама, самосталности и одговорности према раду, што је неопходно имајући у виду да је често у питању оцењивање практичних вештина ученика. На половини посечених часова наставници похваљују активности ученика („добро“, „браво“, „одлично“), али похвала је ретко кад праћена детаљном повратном информацијом ученицима о њиховом раду, напредовању и недовољно упућује ученике на пожељне исходе, па самим тим ученици нису у ситуацији да процењују свој напредак.

Атмосфера на посеченим часовима била је углавном дисциплинована, а само на неким часовима и подстицајна за рад. Углавном су то били часови неких стручних предмета, на којима су наставници ученицима јасно указивали на везу између теоријског знања и практичних вештина. Било је часова на којима су ученици имали могућност да постављају питања, а у мањој мери је стварана могућност да дискутују и коментаришу у вези са предметом учења. Већина наставника углавном показује поштовање, а неки и емпатију према ученицима. Похвалама, питањима, садржајима, различитим занимљивим, али не и диференцираним задацима, у мањој мери охрабривањем, шалом, наставници повремено доприносе мотивисању ученика за рад. Потребно је поменути да је на неколико посечених часова било присутно и неуважавање личности и рада ученика од стране наставника различитим коментарима („па какво сте ви то одељење“, „ово решење ти уопште не ваља, кајаћеш се због тога“, „имајући у виду да сте ви слабо одељење...“ и слично).

Образовна постигнућа	Опис квалитета
	<p>Процена остварености стандарда у овој области квалитета заснива се на налазима до којих се дошло анализом школске документације, посматрањем активности ученика и наставника на часовима, путем разговора са ученицима, наставницима, директором и члановима Школског одбора. Такође, узимани су у обзир и резултати ученика на завршним, односно матурским испитима у школској 2014/2015. и 2015/2016. години.</p>

Резултати ученика на матурским и завршним испитима у последње две школске године показују да ученици остварују успех који је углавном у складу са оценама које имају у току школовања. Сви уписани ученици приступају полагању ових испита, већина положи, а успех који најчешће постижу је добар и врлодобар. Одличан успех на матурском испиту постижу углавном ученици образовног профила Техничар за безбедност саобраћаја.

Школа у одређеној мери доприноси већој успешности ученика. У школи се примењују неки поступци којима се прати успешност ученика - стручни органи и тела углавном утврђују успех ученика на класификационим периодима, (у мањој мери анализирају и на основу анализа планирају мере за побољшање успеха). Из школске документације може се уочити да постоји побољшање успеха ученика (изражено кроз школске оцене) у току једне школске године. Такође, ученик за кога је била планирана израда индивидуалног образовног плана, појачаним допунским радом од стране наставника и њиховом сарадњом са родитељем ученика, успео је да савлада предвиђене наставне садржаје и са позитивним успехом заврши разред. Ученици школе показују велике успехе, пре свега, у спортским такмичењима, али и такмичењима из стручних предмета на регионалном нивоу. Ови показатељи би могли говорити о доприносу школе већој успешности ученика. Иако је у школским

документима предвиђено реализације часова допунске и додатне наставе, нису обезбеђени механизми да се ови видови подршке континуирано реализују (ученици су редовнији пред крај школске године). Када се организује, допунска настава помаже ученицима да постигну одређени напредак.

Подршка ученицима	Опис квалитета
	<p>У области подршка ученицима стандарди су остварени.</p> <p>У школи се реализују одређене активности пружања подршке ученицима у учењу (допунска и додатна настава, саветодавни рад педагога са ученицима који имају извесне тешкоће у учењу и друге). Међутим, сви ови видови подршке не реализују се у континуитету. Ово се, пре свега, односи на реализацију допунске и додатне наставе. У плановима одељенских и стручних већа предвиђена је реализација допунске и додатне наставе из поједињих предмета, а у плановима неких од њих предвиђено је и праћење ефеката ових активности. Међутим, приликом прегледа документације нису пронађени докази како се праћење ефеката остварује, нити како се мере подршке планирају на основу анализе успеха ученика. Ученици су обавештени о овим видовима подршке у учењу. У пружању подршке ученицима школа остварује комуникацију са родитељима ученика, као и са васпитачима за ученике који су смештени у Дому ученика. Комуникација се своди на размену информација о напредовању ученика. У школи не постоје тимови за подршку ученицима у прилагођавању школском животу. У циљу олакшавања прилагођавања ученика првог разреда, разредне старешине на почетку школске године упознају ученике са школским животом (основне информације о школи, правила рада и понашања, кућни ред), а по потреби се ангажује и школски педагог. Међутим, у прилагођавању ученицима првог разреда, најчешће помажу старији другови, спонтано. У пружању подршке ученицима школа сарађује са битним институцијама у локалној заједници (Домом ученика, Домом здравља, Центром за социјални рад, односно неким предузећима када је у питању пружање подршке у реализацији практичне наставе и другим).</p> <p>У школи се планирају бројне активности које имају за циљ подстицање личног, професионалног и социјалног развоја ученика. Само неке од планираних активности се редовно реализују, док се већина њих реализује периодично. Понуда ваннаставних активности у школи, сачињена на основу расположивих ресурса, омогућава задовољавање различитих интересовања ученика. У понуђене ваннаставне активности ученици се укључују у складу са својим временом. У циљу подстицања социјалног развоја ученика, промоције здравих стилова живота, односно заштите човекове околине, у школи се повремено организују разговори на часовима одељењског старешине, радионице (најчешће у сарадњи са другим институцијама и организацијама у граду), хуманитарне и друге акције и манифестације. Професионално усмеравање ученика реализује се кроз наставни рад (пре свега на часовима стручних предмета), повремене активности професионалног информисања (најчешће презентације факултета и виших школа), а по потреби и кроз саветодавни рад педагога са ученицима. Постоје и неки видови неформалног праћења ученика који заврше школу (запошљавање, даље школовање). Међутим, у школи изостаје детаљно планирање и доступност планираних активности каријерног вођења свим ученицима.</p> <p>Школа је препознала различите осетљиве групе ученика: ученике путнике, ученике из породица слабог материјалног стања, ученике из маргинализованих група, ученике смештене у Дому ученика, ученике са тешкоћама у развоју и хроничним болестима. Школа је отворена и уписује ученике из ових категорија, у складу са законском основом и планом уписа. У циљу редовног похађања наставе ученика из осетљивих група, као и свих ученика, у школи се предузимају следеће активности:</p>

праћење похађања наставе - након одређеног броја неоправданих изостанака (5-6) разредне старешине обавештавају родитеље, а у наредном периоду заједно са њима прате редовност похађања. Уколико се изостајање ученика настави, у рад се укључује и педагог (саветовани рад са ученицима и родитељима), као и директор школе. Ипак, реализоване активности нису увек адекватне и довољне, тако да се у школи за велики број ученика спроводе васпитно-дисциплинске мере, управо због великог броја неоправданих изостанака. У пружању подршке деци из осетљивих група школа сарађује са различитим релевантним институцијама, невладиним организацијама, локалном самоуправом.

Етос	Опис квалитета
------	----------------

Етос је област којој се у школи придаје значај (била је предмет самовредновања, утврђене су слабости, дефинисани су развојни циљеви за наредни период). Приликом посете школи утврђена је присутност великог броја показатеља остварености стандарда из области етоса. Међутим, оствареност стандарда више је резултат спонтаног начина деловања него систематских мера које се у школи предузимају.

Међуљудски односи у школи су регулисани. Правила понашања регулисана су школским актима и са њима су упознати сви актери школског живота (наставници, родитељи, ученици). Приметно је да ученици, наставници и остали запослени знају своје одговорности и обавезе. За дискриминаторско понашање у школи предвиђене су мере и санкције, што је и законска обавеза школе. У међусобним обраћањима у школи углавном је видљиво међусобно уважавање. Међутим, на неколико посечених часова било је присутно неуважавање ученика од стране наставника. Такође, примећено је да ученици за време одмора у ходницима и холовима чекају наставнике испред кабинета, јер су кабинети закључани. Иако се ученици и овом приликом понашају у складу са правилима, оваква организација рада ипак говори о непостојању механизама којима би се осигурало понашање ученика у складу са правилима за време одмора у кабинетима, или, пак о неповерењу у ученике.

Резултати ученика и наставника се истичу и промовишу на различите начине (у холовима школе налазе се панои на којима су фотографије учешћа ученика у манифестацијама, дипломе са такмичења, витрине са пехарима, на сајту школе, као и у електронском часопису који су покренули ученици, такође се истичу успеси ученика на такмичењима). Организују се разноврсне активности у којима ученици добијају прилику да учествују и постигну успех (преовладавају спортске активности). За постигнуте резултате, али и показан однос према школским обавезама ученици се награђују похвалама, књигама, али и новчано (у сарадњи са градом) или бесплатном обуком за полагање возачког испита (ученик генерације). Наставници бивају похваљени када њихови ученици постигну истакнут успех на такмичењима и другим манифестацијама. Похваљивање и награђивање ученика и наставника регулисано је школским правилником. У школи, такође, постоји и неформално промовисање резултата ученика који постижу успехе након изласка из школе (успеси на вишим школама и факултетима, а посебно успеси ученика који се запошљавају и на радним местима показују добре резултате)

Школа представља безбедну средину за све. Сви актери школског живота поносни су на чињеницу да су случајеви насиља међу ученицима ретки. Уколико до сукоба међу ученицима дође, ради се углавном о насиљу на првом нивоу, тако да се проблеми решавају ангажовањем разредних старешина, евентуално уз укључивање педагога школе. Са оваквим случајевима упознају се и чланови Тима за заштиту ученика, разматрају их на састанцима и о томе постоји евидентија у школи. У школи

постоји Програм заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања. Међутим, увидом у Програм може се констатовати да су осим упознавања актера школског живота са законском регулативом у овој области, предвиђене само мере и кораци интервенције у случају насиља. У Програму су изостале превентивне активности. Ова чињеница, као и покретање, пре свега, васпитно-дисциплинског поступка за непоштовање правила школског живота, упућује на то да се у школи мало пажње поклања оспособљавању ученика за адекватно реаговање у ситуацијама насиља, односно учењу вештина ненасилног решавања сукоба, тако да се поставља питање како би се школа суочила са евентуалним случајевима тежих облика насиља уколико до њих дође.

Школа је пространа, располаже великим бројем ученицима и кабинета који нису увек пријатни за боравак. Унутрашњост школе је углавном чиста и уредна, али недовољно подстичајна за ученике. Велики простор у ходницима није у довољној мери обогаћен радовима ученика (приказане су само неке активности путем фотографија и краћих текстова). Овај простор се углавном користи за обавештавање и комуникацију са корисницима (гласна табла). У већини ученицима ситуација је још лошија. Зидови су празни, понекад ишарани од стране ученика. Узрок овакве ситуације у школи налази се у лошим материјалним условима. Иако поједини запослени истичу да "ученици више чувају ученице кад их сами сређују", ова се чињеница недовољно примењује у раду.

У школи постоје одређени облици сарадње руководећих, стручних и саветодавних тела. Међутим, сарадња је чешће спонтана него испланирана у циљу унапређивања рада. Ученици имају могућност да, преко Ученичког парламента, дају иницијативе које се разматрају од стране наставног особља (школске 2016/17. године ученички парламент је покренуо и реализовао израду електронског часописа школе). Сарадња са родитељима постоји, али се своди на редовно информисање или размену информација о успеху и дисциплини ученика. Наставници поједних предмета повремено организују са ученицима заједничке активности које доприносе осећају припадности школи. Школа остварује јако добру сарадњу са релевантним актерима у локалној заједници и шире. Посебно је добра сарадња са социјалним партнерима и фирмама у којима се организује део практичне наставе (на пример - Алфа Врање).

Организација рада школе и руковођење	Опис квалитета

У области Организација рада школе и руковођење стандарди квалитета су углавном остварени.

Сви обавезни документи (Развојни план, Годишњи план рада, Школски програм) донети су у процедури која је прописана Законом. Развојни план школе, донет је за период од 2015. до 2020. године. Међутим, како смо већ истакли, у већој мери је присутан формализам приликом доношења главних програмских докумената, па је недовољно приметна њихова суштинска повезаност. Резултати самовредновања које се у школи континуирано реализује, нису узети у довољној мери као полазна основа за израду Развојног плана, а самим тим и за унапређивање слабих страна, што у одређеним деловима утиче и на непотпуну усклађеност школских докумената. У школи постоји план за обезбеђивање и коришћење финансијских средстава.

Директор углавном ефективно и ефикасно организује рад школе. У школи постоји јасна организациона структура, са прецизно дефинисаним процедурима и носиоцима одговорности (одређени су руководиоци тимова, већа, секција, дат је распоред дежурства, распоред значајнијих активности у школи и слично). Задужења запослених су углавном равномерно распоређена, а тимови у школи формирани су у

складу са њиховим компетенцијама и афинитетима. Проток информација у школи обезбеђен је преко извештаја стручних органа, огласне табле, родитељских састанака, индивидуалних разговора са родитељима. Међутим, приметна је и формална информисаност неких актера школског живота о битним стварима које утичу на развој школе (на пример, осим чланова тимова, мањи број наставника је суштински упознат са процесима самовредновања, израде развојног плана, њихове улоге у развоју школе и слично). Ово говори о томе да нису успостављене ефикасне процедуре помоћу којих се осигурува да о стратешким и специфичним циљевима установе буде обавештено целокупно особље, што може утицати на организацију рада у школи. Школа има веома информативан сајт путем кога је приказан садржај живота и рада школе. Основне информације о садржајима рада школе достављају се благовремено свим актерима образовања.

Руковођење директора је углавном у функцији унапређивања рада школе. Директор ефикасно руководи радом наставничког већа и учествује у раду већине стручних тимова. Благовремено предузима мере за решавање свакодневних проблема ученика, пре свега у обезбеђивању услова за несметан рад. У доношењу одлука углавном укључује и запослене, али најчешће по питању активности које се тичу реализације наставе. Директор уважава предлоге ученика (исказане преко Ђачког парламента) и родитеља (исказане преко Савета родитеља) за унапређивање квалитета рада школе. У складу са могућностима користи механизме за мотивисање запослених за рад (похвале на Наставничком већу, захвалнице за постигнуте резултате са ученицима на такмичењима, лични пример ангажованог рада у школи). Међутим, да би руковођење било у потпуности у функцији унапређивања рада школе изостају механизми којима би директор обезбедио унапређивање у оквиру свих области квалитета образовно-васпитног рада, а пре свега у области настава и учење.

У школи је присутно праћење и вредновање квалитета рада, о чему говоре одређене активности које се реализују. Педагошко-инструктивни рад у школи се спроводи - директор и стручни сарадник посећују часове редовне наставе, а повремено и часове допунске и додатне наставе, као и ваннаставних активности. Користе се протоколи за праћење, којима се углавном прати примена одговарајућих дидактичко-методичких решења на часу, као и ефикасност управљања процесом учења на часу. Стручни органи школе редовно прате и утврђују успех ученика на класификационим периодима, али се ови резултати праћења не користе у довољној мери као помоћ за усмеравање активности на побољшање успеха ученика. Подаци добијени из школских докумената говоре о томе да се у школи самовредновање реализује континуирано, али не у довољној мери функционално, тј. да служи школи да унапређује свој квалитет рада. Дешава се да поједини закључци приликом интерпретације добијених резултата, нису усклађени са прикупљеним подацима.

Директор је посвећен послу и отворен за иновације. Успешан је у придобијању спољних сарадника за интересе школе. Остварује добру комуникацију и сарадњу са установама, социјалним партнерима (Алфа плам, Дунав осигурање, Јединство), невладиним сектором и локалном заједницом. Успешно промовише школу и залаже се за углед, развој и функционисање школе. Важно је напоменути и да се у установи остварују додатна финансијска средства кроз пружање услуга трећим лицима и кроз додатну делатност (обука за возаче), којима се одговорно располаже, чиме се пре свега омогућава развој и одрживост услуга које се нуде ученицима. Директор показује поверење у запослене. Може се рећи да подстиче целожivotно учење у школи, пре свега у складу са могућностима школе и локалне заједнице. Лични професионални развој и стручно усавршавање директора одвија се, такође, у складу са могућностима и понудом коју школа добија. Директор је посвећен послу који обавља

у школи, чиме даје лични пример осталим запосленима.

Ресурси	Опис квалитета
	<p>У школи су обезбеђени потребни људски ресурси - запослен је потребан број наставника и стручних сарадника у односу на број ученика. Од укупног броја радника, 78 је запослено у настави. Школа има директора и два помоћника директора, два стручна сарадника (педагога и библиотекара школе), радника на одржавању машине у радионици, секретара школе, административно-финансијског радника, домара и седам помоћних радника. Квалификације наставног и ненаставног особља су одговарајуће.</p>
	<p>Стручном усавршавању у школи се посвећује значајна пажња. Запослени се ван установе стручно усавршавају углавном у складу са могућностима школе, тако да није увек обезбеђено усавршавање на основу резултата самовредновања и реалних потреба школе и наставника. Када су у могућности, наставници користе и онлајн обуке. Велики значај за могућност стручног усавршавања наставника има учешће школе у разноврсним пројектима. Хоризонтално учење у школи реализује се одржавањем угледних часова на нивоу стручних већа и неформалном разменом искуства из праксе између наставника. Међутим, још увек нису пронађени механизми како би сви наставници примењивали знања стечена у оним областима у којима су се усавршавали.</p>
	<p>Настава се реализује у једном школском објекту где су обезбеђени неопходни материјално-технички ресурси: простор, опрема, наставна средства. Велики део практичне наставе се одвија у радним организацијама са којима школа има пословну сарадњу. Школа поседује 17 учионица опште намене, 8 специјализоване учионице, 9 кабинета и фискултурну салу коју дели са Пољопривредно-ветеринарском школом „Стеван Синђелић“. Фискултурна сала тренутно није у функцији – прокишићава због несрећене кровне конструкције, а видљиво је и оштећење паркета. Школа има релативно мало двориште. Користи спортске терене спортског центра града Врања у непосредној близини, јер одвојени простор за своје спортске терене није уредила. Школа је обезбедила доста техничких уређаја, помагала и других наставних средстава, неопходних за реализацију квалитетне наставе. Сама школа је физички безбедно место. Школски простор углавном задовољава здравствено-хигијенске услове, мада има простора за унапређивање, јер је у једном делу простора намештај стар и доста руиниран, а санитарни чворови доста оштећени.</p>

Постојећи просторни капацитети се користе према распореду коришћења школског простора (обележени холови, учионице, кабинети). Школа је опремљена неопходним наставним средствима за стручне предмете, али не и за општеобразовне, која се функционално користе у циљу постизања квалитета наставе, пре свега при реализацији практичних задатака. За коришћење савремене наставне технологије, коју школа поседује, не постоји посебан план коришћења, али је поједини наставници користе неометано уз договор. Приметно је да наставну технологију углавном користе наставници стручних предмета, док је њена примена на часовима општеобразовних предмета минимална. Материјално-технички ресурси ван школе користе се у функцији остварења циљева наставе и учења за сваки образовни профил појединачно.

Увидом у школску документацију, присуством часовима редовне наставе и додатним увидом у изабране активности приликом посете школи (22. и 23. фебруара 2017. године), као и обављеним интервјуима са ученицима, родитељима, наставницима, стручним сарадницима, директором и члановима Школског одбора, извршена је процена квалитета рада Техничке школе у Врању у 7 области квалитета рада школе.

Како је од укупно 29 стандарда 22 (75,86%) у школи процењено као остварено (на нивоу 3 или 4) и међу њима 12 (80,00%) кључних стандарда, општи квалитет рада Техничке школе у Врању оцењен је оценом 3.

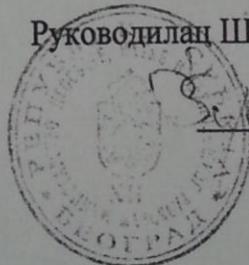
xxx

Извештај је сачињен у пет примерака од којих се један доставља школи, а остали остају у документацији члanova Тима за спољашње вредновање и Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Тим спољашњих евалуатора

Лидија ЈелићГордана СтанковићБехлул НасуфиБојана МиленковићЈовица СтевановићДрагана Георгиев

Руководилац Школске управе Лесковац

Бојана Миленковић

Прилог 1

Кълчни стандарти	1.4	2.3	2.4	2.6	3.2	4.1	5.3	5.5	6.4	7.2
Ниво остварености (1, 2, 3, 4)	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3

Додатни стандарти	2.1	2.2	2.5	2.7	3.1
Остварени стандарти	☒	☐	☒	☐	

Избрани стандарти	1.3	4.3	6.2	6.5	7.4.
Ниво остварености (1, 2, 3, 4)	4	3	3	3	3

Преостали стандарти	1.1	1.2	4.2	5.1	5.2.	5.4	6.1	6.3	7.1.	7.3.
Остварени стандарти	☒	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☒	☒	☒